

نامه‌های پُرتب و تاب
خورخه لوئیس بورخس

برگردانِ نجمه شبیری
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

www.ketab.ir

نامه‌های پرتب و تاب، خورخه لوئیس بورخس. برگردان نجمه شبیری. لیتوگرافی جامع هنر چاپ و صحافی سیندار. چاپ نخست ۱۳۹۳. شمارگان ۱۰۱۰. قیمت ۲۸۰۰۰۰ ریال
 نشر مشکی. تهران ۷۷۵۳۵۱۳۸ شابک: ۲-۵۰-۸۷۶۵-۹۶۴-۹۷۸
 www.meshkipublication.com . info@meshkipublication.com

همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه: بورخس، خورخه لوئیس، ۱۸۹۹-۱۹۸۶ م.

Borges, Jorge

عنوان و نام پدیدآور: نامه‌های پرتب و تاب / لوئیس بورخس؛

برگردان نجمه شبیری؛ لیتوگرافی جامع هنر چاپ و صحافی سیندار

مشخصات نشر: تهران: مشکی، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۳۷۶ ص.؛ مصور؛ ۲۰×۲۵ سانتیمتر

۲۸۰۰۰۰ ریال شابک: ۲-۵۰-۸۷۶۵-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

پادداشت: عنوان اصلی:

Carta de Borges y su correspondencia con Maurice Ahramowicz y Jacobo Sureda

۱۹۱۹-۱۹۲۸، ۱۹۹۹

موضوع: بورخس، خورخه لوئیس، ۱۸۹۹-۱۹۸۶ م. -- نامه‌ها

موضوع: آبراموویچ، موریس، ۱۹۰۱-۱۹۸۱ م. -- نامه‌ها

موضوع: سورا، خاکویر، ۱۹۰۱-۱۹۳۵ م. -- نامه‌ها

موضوع: نویسندگان آرژانتینی -- قرن ۲۰ م. -- نامه‌ها

شناسه افزوده: شبیری، نجمه، ۱۳۴۳- مترجم

رده بندی کنگره: PQ۷۷۹۷ / ۴۸۱۳۹۲ ی ۹ب / PQ۷۷۹۷

رده بندی دیویی: ۸۶۸/۶۲۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۰۴۵۵۷

فهرست

پیش‌گفتار مترجم فارسی / ۱۳

درآمدن برای ادبیات اسپانیایی / ۱۹

یادداشت اثر آلمانی / ۲۳

مکاتبات، نامه‌های بدیع ادبیات «من» / ۲۷

آشنایی با موريس ابرو مویچ / ۷۷

نامه‌ها به موريس ابرو مویچ / ۸۲

درباره‌ی نامه‌ها به موريس ابرو مویچ / ۱۳

آشنایی با خاکوبو سورد / ۱۷۳

نامه‌ها به خاکوبو سورد / ۱۸۳

درباره‌ی نامه‌ها به خاکوبو سورد / ۲۸۳

درباره‌ی نام‌ها / ۳۴۳

وقایع نگار زندگی بورخس / ۳۶۵

کارنامه / ۳۶۸

پیش‌گفتار مترجم فارسی

آن‌چه پیش رو دارید نامه‌های منتشر نشده‌ی نویسنده‌ی نامدار آرژانتینی، بورخس ریچارد، ریچس است که حدود ده سال پس از مرگ وی، همسرش آن‌ها را کشف و به میانجی‌گری ناشری آلمانی به نام هانس ماینکه منتشر کرد. بورخس این نامه‌ها را در جوانی طی حدود سه سال به دو تن از نزدیک‌ترین دوستانش؛ خاکوبوسوردا فرزند پدری ادب دوست و مادری هنرمند استاد وادیا سرشناس مایورکا و موریس آبرامویچ (هم‌کلاسی دوران دبیرستان بورخس در ژنو) نوشته است.

در کتاب حاضر ۷۱ نامه گردآمده است که ۴۶ نامه خطاب به سوردا و ۲۵ نامه‌ی دیگر خطاب به آبرامویچ است. نامه‌های خطاب به سوردا نزد دخترش، پیلار، نگهداری می‌شده که همسر ریچس، ماریا کوداما، در سال ۱۹۹۶ آن‌ها را کشف می‌کند و خبر این کشف را از سفری به اسپانیا به هانس ماینکه که در آن زمان هنوز ریاست انجمن کتاب‌خوانان را در بارسلون برعهده داشته می‌دهد. او نامه‌های همسرش را به آبرامویچ و نیز از طریق مؤسسه‌ی ادواردو اف. کستانتینی به دست می‌آورد. گنجینه‌ی گران‌بها را در سال ۱۹۹۷ به هانس ماینکه می‌سپارد تا در جریان یکصدمین سالگرد تولد بورخس منتشر کند.

به این ترتیب، این مجموعه نامه، برای اولین بار در سال ۱۹۹۹ در انتشارات گالاکسیا گوتنبرگ به چاپ رسید.

آشنایی با این کتاب ارزشمند را وامدار دوست خردورز و هنرمندم آقای

محمد آخوندزاده هستم. پیش از خواندن کتاب تصور می‌کردم با متنی صرفاً ادبی روبه‌رو شده‌ام که مثل دیگر آثار پدیدآورنده‌اش مخاطبان ویژه‌ی خود را دارد؛ غافل از این‌که در واقع دست به ترجمه‌ی مرجعی مهم برای مشتاقان پژوهش درباره‌ی زندگی و احوال بورخس زده‌ام. در این ترجمه، سعی کرده‌ام که قلم نویسنده به سبک نوشتار مترجم آلوده نشود و امیدوارم توانسته باشم «بورخس» را «بورخس» به خوانندگان تقدیم کرده باشم. ترجمه‌ی این اثر از سویی یک زورآزمایی ادبی بود و از سویی بگفتن مشارکت در تجربه‌های روحی نویسنده‌ای بزرگ را برایم به همراه داشت. در این راه گاه ترجمه‌ی یک پارگراف ساعت‌ها مرا به خود مشغول می‌کرد، چرا که درک ابهام‌ها و بازی‌های زبانی در نثر نویسنده‌ای چیره‌دست به خودی خود آسان نیست، چه رسد به این‌که با مجموعه‌ای از مکاتبات اسوانچه‌باشیم که طبیعتاً لحنی شخصی‌تروکنایی‌تر دارد و سرشار است از اشاراتی که تنها برای «نگارنده» و «دریافت‌کننده‌ی» نامه، مفهوم و معتبر است. البته حاصل تلاش، همواره خلوت‌زا و شادی‌افزا بود. از آن‌جا که این مکاتبات به یادمانده‌ی حال و هوای دوران آغازین «جریان آوانگارد» در اسپانیا و به ویژه شاخه‌ای از آن به نام اولترائیسم است-که بورخس، خود از شاخص‌ترین چهره‌های آن جنبش است- در این باره اطلاعاتی اجمالی برای علاقه‌مندان در دسترس است. کتاب آمده است.

ترجمه‌ی این کتاب در پنج مرحله‌ی دشوار اما بسیار پویا طی بیش از سه سال کار تقریباً مستمر به انجام رسید. شاید آثاری که به این شکل و به این سبک در این سال‌ها با این کتاب زیستم، با همه‌ی تلاشی که برای درک زبانی و ویژه‌ی بورخس در مکاتباتش-که به اقتضای صمیمیت با مخاطب نامه‌ها غالباً آکنده از کنایات و ابهام‌های گوناگون و اشارات و تداعی‌ها و رمزگون بود- داشته‌ام و همین‌طور دقتی که در ترجمه‌ی یادداشت‌ها و تطبیق ارجاعات و ضبط اعلام و استخراج اطلاعات لازم برای کمک به خوانش

خواننده، به کار برده‌ام، اذعان دارم که کار ترجمه‌ی این کتاب هنوز غایت مطلوب را نیافته و بسیار محتمل است که پس از چاپ، خوانندگان-و چه بسا خود مترجم- نکاتی را دریابند که تا لحظه‌ی چاپ از چشم مترجم دور مانده است. در این صورت صمیمانه قدردان خوانندگان عزیزی هستم که دریافت‌های راهگشای خود را از من دریغ نخواهند کرد.

تالیقات کتاب در درک بهتر و رفع ابهامات متن نامه‌ها بسیار کارآمد است و زمان زیادی صرف استخراج اطلاعات مرتبط با متن و افزودن توضیحات به این حال، هویت برخی از افراد تشخیص داده نشد.

توضیحات ترجم در پای صفحات با عبارت «م.» از یادداشت‌های متن اصلی متن جدا شده‌اند. عباراتی را که به زبانی جز اسپانیایی در متن آمده، به همان صورت نگاه داشته؛ ترجمه‌ی آن عبارات را در پای صفحه آورده‌ام. ضوابط علامت‌گذاری، از اسپانیایی و فرانسه و ایتالیایی و آلمانی و غیره را نیز به همان صورت که در متن اصلی آمده است، در پای صفحه‌ها آورده‌ام و هر جا لازم بوده است، توضیحی بر آن افزوده‌ام.

کوشیده‌ام سبک نگارش نویسندگان را تا حدی که ممکن بوده حفظ کنم؛ به علاوه، نوع پاراگراف‌بندی و حتی خط‌خوردگی‌ها در ترجمه، مطابق با متن اصلی است.